

Original Research Article

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรู้ ความเข้าใจกฎหมายของผู้ประกอบกิจการโรงงานเกี่ยวกับ
การตรวจสอบโรงงานหรือเครื่องจักรที่ใช้ผู้ตรวจสอบเอกชน

Factors Affecting Knowledge and Understanding of the Laws by Factory Entrepreneurs Related to Factory or Machine Inspections Using Private Inspectors

ฐิตารีย์ การุณรักษ์^{1*} วรานนท์ คงสง² ธีรเดช สมองทวีพร³ ชัยวัฒน์ ภูวกรกุลชัย⁴

Thitaree Karunrak^{1*}, Waranon Kongsong², Teeradej Sngongtaweeporn³,
& Chaiwat Pooworakulchai⁴

ARTICLE INFO

Name of Author & Corresponding Author:*

1. ฐิตารีย์ การุณรักษ์*

Thitaree Karunrak*

สาขาวิชาการตรวจสอบและกฎหมายวิศวกรรม,
คณะวิศวกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง
Engineering Law and Inspection, Faculty of
Engineering, Ramkhamhaeng University, Thailand
Email: thitaree_karunrak@hotmail.com

2. ผศ.ดร.วรานนท์ คงสง

Assis.Prof.Dr.Waranon Kongsong

สาขาวิชาการตรวจสอบและกฎหมายวิศวกรรม,
คณะวิศวกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง
Engineering Law and Inspection, Faculty of
Engineering, Ramkhamhaeng University, Thailand
Email: nick_char@hotmail.com

3. ดร.ธีรเดช สมองทวีพร

Dr.Teeradej Sngongtaweeporn

สาขาวิชาการตรวจสอบและกฎหมายวิศวกรรม,
คณะวิศวกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง
Engineering Law and Inspection, Faculty of
Engineering, Ramkhamhaeng University, Thailand
Email: wanwisayemyam@gmail.com

4. ดร.ชัยวัฒน์ ภูวกรกุลชัย

Dr.Chaiwat Pooworakulchai

สาขาวิชาการตรวจสอบและกฎหมายวิศวกรรม,
คณะวิศวกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง
Engineering Law and Inspection, Faculty of
Engineering, Ramkhamhaeng University, Thailand
Email: rman2002@gmail.com

คำสำคัญ

ความรู้ความเข้าใจกฎหมาย; ผู้ประกอบกิจการโรงงาน;
การตรวจสอบโรงงาน; ผู้ตรวจสอบเอกชน

Keywords:

Knowledge Understanding of the Laws;
Factory Entrepreneur; Factory
Inspection; Private Inspector

ABSTRACT

The objectives of this study were to: 1) study the level of knowledge and understanding of the laws by factory entrepreneurs related to factory or machine inspections using private inspectors according to factory laws in the area of Udon Thani province, and 2) study factors affecting knowledge and understanding of the laws by factory entrepreneurs related to factory or machine inspections using private inspectors according to factory laws in the area of Udon Thani province. The sample group consisted of 258 factory entrepreneurs from Udon Thani province. Data were collected using a questionnaire, and the analysis employed statistics such as mean, percentage, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis.

The research findings revealed that: (1) overall, the knowledge and understanding of factory laws among factory entrepreneurs was at a moderate level ($\bar{X} = 3.19$, $SD = 0.62$), and (2) the selected factors positively influenced their knowledge and understanding of the laws. The predictive variable with the highest predictive power was corporate governance factors (X_1), followed by public relations factors (X_2), and factors related to officials and agencies (X_3). These three predictive variables explained 71.4% of the variance in knowledge and understanding of factory laws, with a forecast error of ± 0.336 . The regression equation formulated is:

$$\hat{Y} = 0.020 + 0.508(X_1) + 0.315(X_2) + 0.141(X_3)$$

Article history:

Received: 20/04/2024

Revised: 02/05/2024

Accepted: 24/05/2024

Available online: 10/06/2024

How to Cite:

Karunrak, T., Kongsong, W., Srongtaweeporn, T., & Pooworakulchai, C. (2024). Factors Affecting Knowledge and Understanding of the Laws by Factory Entrepreneurs Related to Factory or Machine Inspections Using Private Inspectors. *Journal Dhamma for Life*, 30(2), 75-89.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความรู้ ความเข้าใจกฎหมายของผู้ประกอบการกิจการโรงงานเกี่ยวกับการตรวจสอบโรงงานหรือเครื่องจักรที่ใช้ผู้ตรวจสอบเอกชนตามกฎหมายโรงงาน ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี และ 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความรู้ ความเข้าใจกฎหมายของผู้ประกอบการกิจการโรงงานเกี่ยวกับการตรวจสอบโรงงานหรือเครื่องจักรที่ใช้ผู้ตรวจสอบเอกชนตามกฎหมายโรงงาน ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้คือ ผู้ประกอบการกิจการโรงงาน ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี จำนวน 258 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความรู้ ความเข้าใจกฎหมายของผู้ประกอบการกิจการโรงงานฯ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.19$, S.D.=0.62) และ 2) ปัจจัยที่ผู้วิจัยทำการคัดสรรเข้ามามีผลในเชิงบวกต่อความรู้ ความเข้าใจกฎหมายของผู้ประกอบการกิจการโรงงานฯ โดยตัวแปรพยากรณ์ที่มีอำนาจพยากรณ์ที่ดีที่สุดคือ ปัจจัยด้านบรรษัทภิบาล (X_1) รองลงมาคือ ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ (X_2) และปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (X_3) โดยตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 3 ตัวแปรนี้ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความรู้ ความเข้าใจ กฎหมายของผู้ประกอบการกิจการโรงงานฯ ได้ร้อยละ 71.4 และมีค่าความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์ที่ ± 0.336 โดยสามารถสร้างสมการถดถอยคือ

$$\hat{Y} = 0.020 + 0.508(X_1) + 0.315(X_2) + 0.141(X_3)$$

บทนำ

จากสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยที่เปลี่ยนแปลงจากสังคมเกษตรกรรม ไปสู่สังคมอุตสาหกรรม และความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี ทำให้อัตราการขยายตัวของโรงงานในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นและยังได้ขยายตัวเข้าไปตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ที่มีประชาชนอยู่อาศัยด้วย ดังจะเห็นได้จากข้อมูลจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม ณ วันที่ 9 มกราคม 2566 ปรากฏว่า ประเทศไทยมีโรงงานทั้งสิ้น จำนวน 73,232 แห่ง (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2566) โดยมีพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำกับดูแลในการกำหนดมาตรการทางกฎหมายให้ผู้ประกอบการกิจการโรงงานปฏิบัติเพื่อป้องกันมิให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

หรือประชาชนทั้งด้านบวกและด้านลบในกรณีการขยายตัวของโรงงานภาคอุตสาหกรรม จะส่งผลในด้านบวกให้เกิดความก้าวหน้าและความเจริญ พร้อมทั้งสร้างงานและรายได้ให้แก่ประชาชนในประเทศเป็นจำนวนมาก แต่อย่างไรก็ตามในส่วนของการขยายตัวทางอุตสาหกรรม นั้นก็ส่งผลในด้านลบด้วยเช่นกันและสืบเนื่องมาจากการนำเอาเทคโนโลยีจากต่างประเทศเข้ามาสู่ระบบการผลิต เช่น เครื่องจักรกล อุปกรณ์เพิ่มการผลิตสารเคมีและสารพิษที่มีอันตราย ซึ่งนำมาใช้โดยขาดการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในการใช้ โดยโรงงานอุตสาหกรรมในประเทศไทยมีการเพิ่มจำนวนมากขึ้นทำให้เกิดปัญหาการกำกับดูแลของผู้ตรวจสอบเอกชนมีจำนวนไม่เพียงพอในการดำเนินการแทนของพนักงานเจ้าหน้าที่และการให้ความเห็นชอบของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลโรงงานอุตสาหกรรมให้เกิดความปลอดภัยและมีผลกระทบต่อโรงงานและสิ่งแวดล้อมในชุมชนที่อยู่รอบบริเวณโรงงาน ตลอดจนถึงสุขภาพของประชาชน (ทิพวัลย์ ตันติวิวัฒน์, 2564)

แม้เดิมพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จะได้มีการกำหนดมาตรการทางกฎหมายให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานปฏิบัติ เพื่อป้องกันมิให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือประชาชนก็ตาม แต่อย่างไรก็ตามในปัจจุบันมีการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติโรงงานฉบับใหม่ซึ่งมีการประกาศใช้ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2562 คือพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 และพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 แทนพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ที่มีการบังคับใช้มานาน โดยให้เหตุผลว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงการควบคุมการประกอบกิจการโรงงานให้เป็นไปเท่าที่จำเป็น รวดเร็ว ประหยัด และลดภาระแก่ผู้ประกอบการโรงงาน พระราชบัญญัติโรงงานฉบับใหม่มีการปรับปรุงขั้นตอนและระยะเวลาการพิจารณาของผู้อนุญาตและพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายให้มีความชัดเจน ลดการใช้ดุลพินิจ ยกเลิกการกำหนดให้มีการต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน และแก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษและค่าธรรมเนียม โดยการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายครั้งนี้เพื่อทำให้การประกอบกิจการโรงงานได้รับความสะดวกและมีความคล่องตัวขึ้น และทำให้เกิดความต่อเนื่องในภาคการผลิต อันจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศ (กรมโรงงาน อุตสาหกรรม , 2562)

เนื่องจากการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรายละเอียดพระราชบัญญัติโรงงาน และประกอบกับมีผู้ประกอบการโรงงานรายใหม่เกิดขึ้น จากการสำรวจเบื้องต้นของผู้วิจัยพบว่า ผู้ประกอบกิจการโรงงานบางรายยังไม่สามารถปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้อง เนื่องจากผู้ประกอบการโรงงานบางส่วนยังขาดความรู้ ความเข้าใจกฎหมาย ข้อกำหนดและบทลงโทษ โดยเฉพาะพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 และพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 ที่มีการเปลี่ยนแปลงขอบเขตความหมาย โรงงาน ระเบียบการขอและต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบเอกชน และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ประกอบกับเจ้าหน้าที่ไม่สามารถดำเนินการกำกับดูแลโรงงานได้อย่างทั่วถึง เนื่องจากจำนวนบุคลากรมีไม่เพียงพอ ดังจะเห็นได้จากกรณีของจังหวัดอุดรธานีที่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดอุดรธานี มีบุคลากรทั้งสิ้น จำนวน 22 คน โดยเป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานในกลุ่มโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 5 คน แต่ทำหน้าที่กำกับดูแลโรงงานในเขตพื้นที่จังหวัดอุดรธานีจำนวน 784 แห่ง แบ่งเป็นโรงงานจำพวกที่ 2 จำนวน 59 แห่ง และโรงงานจำพวกที่ 3 จำนวน 725 แห่ง ในทางปฏิบัติจึงพบว่า เจ้าหน้าที่

จะเข้าไปดำเนินการกำกับดูแลหรือตรวจสอบการประกอบกิจการโรงงานก็ต่อเมื่อมีปัญหาร้องเรียนต่อเจ้าหน้าที่แล้วเท่านั้น (สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดอุดรธานี, 2566)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรู้ ความเข้าใจกฎหมายของ ผู้ประกอบการกิจการโรงงานเกี่ยวกับการตรวจสอบโรงงานหรือเครื่องจักรที่ใช้ผู้ตรวจสอบเอกชนตามกฎหมายโรงงาน ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี เนื่องจากพบว่าในพื้นที่จังหวัดอุดรธานีมีการเพิ่มของโรงงานอุตสาหกรรมค่อนข้างมาก ซึ่งผู้ประกอบการบางส่วนเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ยังคงขาดความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมาย และยังพบว่าผู้ประกอบการรายเดิมยังคงมีการปฏิบัติที่ผิดกฎหมายอยู่ ดังนั้นการที่สามารถเข้าใจถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจกฎหมายของผู้ประกอบการกิจการโรงงาน จะทำให้หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องสามารถจัดทำแผนหรือนโยบายเพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้ประกอบการกิจการโรงงานมีความรู้ ความเข้าใจกฎหมาย มากยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นข้อมูลประกอบในการที่จะปรับปรุง แก้ไข และพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น และนำไปสู่การแก้ไขปัญหาเชิงระบบต่อไป

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ผ่านมาพบว่ามีการศึกษาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจทางกฎหมายของผู้ประกอบการมาแล้วในหลากหลายบริบท แต่พบว่าเป็นเพียงการศึกษาถึงปัจจัยส่วนบุคคลที่ผู้วิจัยคาดการณ์ว่าจะมีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการเท่านั้น และยังไม่พบการศึกษาโดยรวมเกี่ยวกับปัจจัยที่ผู้วิจัยได้ทำการคัดสรรมาในบริบทของผู้ประกอบการกิจการโรงงาน จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความรู้ ความเข้าใจกฎหมายของผู้ประกอบการกิจการโรงงานเกี่ยวกับการตรวจสอบโรงงานหรือเครื่องจักรที่ใช้ผู้ตรวจสอบเอกชนตามกฎหมายโรงงาน ดังนี้

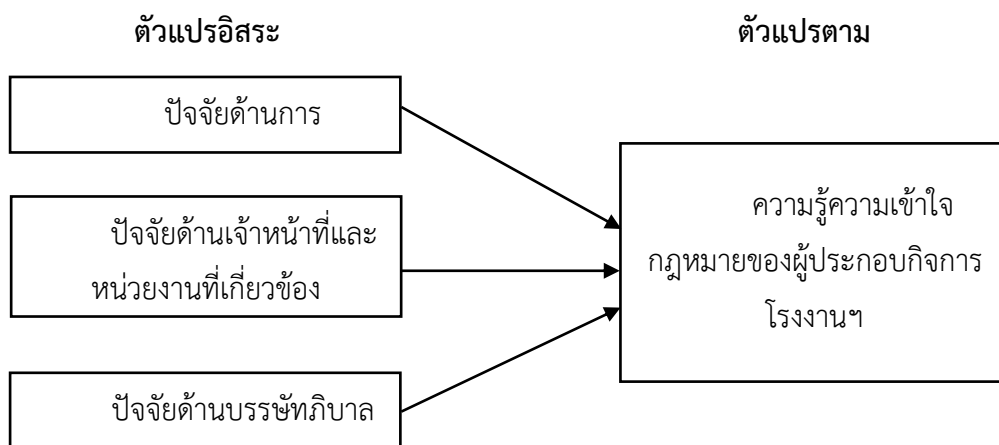
ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ โดยการประชาสัมพันธ์เป็นการให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับกฎหมายของในการตรวจสอบโรงงานหรือเครื่องจักรที่ใช้ผู้ตรวจสอบเอกชน ซึ่งในการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจในปัจจุบันมีหลากหลายช่องทางและยังมีการนำเอาเทคโนโลยีและสื่อสังคมออนไลน์เข้ามาช่วยในการประชาสัมพันธ์ให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องและรวดเร็ว (บุปผาวัลย์ ศิริสวัสดิ์, 2560) นอกจากนี้การถ่ายทอดความรู้และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารยังเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้หน่วยงานภาครัฐและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างภาคเอกชน ภาครัฐ และภาคประชาชน ดังนั้นการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพจึงส่งผลโดยตรงต่อความรู้ความเข้าใจของทั้งภาคเอกชนและภาคประชาชน (นิชาวดี ตานีเห็ง, วิทยากร ท่อแก้ว, อีรภัทร์ เสรีรังสรรค์ และโกวิทย์ พวงงาม, 2562)

ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบโรงงานหรือเครื่องจักรที่ใช้ผู้ตรวจสอบเอกชนตามกฎหมายโรงงาน มีหลายหน่วยงานด้วยกัน เช่น กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น เป็นต้น โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเหล่านี้ทำหน้าที่บริหารจัดการ อนุญาต ยกเลิก ตรวจสอบ ควบคุมและดูแลให้ผู้ประกอบการกิจการโรงงานปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายและผลกระทบต่อสังคมและ

สิ่งแวดล้อม ดังนั้นการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่หน่วยงานเหล่านี้จึงมีผลโดยตรงต่อความรู้ความเข้าใจของ ผู้ประกอบกิจการโรงงาน (สุขุม กุลชาติ และวิมลสิริ แสงกรด, 2566)

ปัจจัยด้านบรรษัทภิบาล ซึ่งเป็นการบริหารจัดการกิจการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ ดำเนิน กิจการอย่างถูกต้องตามกฎหมาย คำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย รวมถึงการรักษา อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และ คำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมรอบข้าง ดังนั้นการที่ผู้ประกอบการจะสามารถดำเนินกิจการตามหลักบรรษัทภิบาลและ ธรรมาภิบาลที่ดีได้นั้นจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้อง รวมถึงการมีจิตสำนึกที่ดี และส่งผลต่อจิตสำนึกดังกล่าวให้แก่บุคลากรในองค์กร (สุภาพงษ์ ญาณไพศาล, 2565)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความรู้ความเข้าใจกฎหมายของผู้ประกอบกิจการโรงงานฯ จาก พระราชบัญญัติ โรงงาน พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 และพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 และปัจจัยที่ผู้วิจัยได้ทำการคัดสรรมาในบริบทของผู้ประกอบกิจการโรงงาน ได้แก่ ปัจจัย ด้านการประชาสัมพันธ์ ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และปัจจัยด้านบรรษัทภิบาลสรุปเป็น กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ ความเข้าใจกฎหมายของผู้ประกอบกิจการโรงงานเกี่ยวกับการตรวจสอบ โรงงานหรือเครื่องจักรที่ใช้ผู้ตรวจสอบเอกชนตามกฎหมายโรงงาน ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี
2. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความรู้ ความเข้าใจกฎหมายของผู้ประกอบกิจการโรงงานเกี่ยวกับการ ตรวจสอบโรงงานหรือเครื่องจักรที่ใช้ผู้ตรวจสอบเอกชนตามกฎหมายโรงงาน ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี

สมมติฐานของการวิจัย

ตัวแปรพยากรณ์ ซึ่งได้แก่ ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และปัจจัยด้านบรรษัทภิบาล สามารถร่วมกันพยากรณ์ความรู้ ความเข้าใจกฎหมายของผู้ประกอบกิจการโรงงาน เกี่ยวกับการตรวจสอบโรงงานหรือเครื่องจักรที่ใช้ผู้ตรวจสอบเอกชนตามกฎหมายโรงงาน ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี ได้อย่างน้อย 1 ปัจจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่มีการสำรวจความคิดเห็นประชากรกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม แล้วนำมาทำการวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด และแปลผลการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้คือ ผู้ประกอบกิจการโรงงาน ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี จำนวน 784 ราย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้คือ ผู้ประกอบกิจการโรงงาน ในพื้นที่ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 258 ราย โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างประเภทที่ทราบจำนวนประชากรของ Weiers (2005)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจโดยมีลักษณะแบบสอบถามเป็นการตรวจสอบรายการ (Check list) และเติมคำลงในช่องว่าง

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความรู้ความเข้าใจกฎหมายของผู้ประกอบกิจการโรงงานเกี่ยวกับการตรวจสอบโรงงานหรือเครื่องจักรที่ใช้ผู้ตรวจสอบเอกชนตามกฎหมายโรงงาน โดยมีข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ ลักษณะเป็นข้อคำถามปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ โดยมีข้อคำถามจำนวน 5 ข้อ ลักษณะเป็นข้อคำถามปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีข้อคำถามจำนวน 5 ข้อ ลักษณะเป็นข้อคำถามปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านบรรษัทภิบาล โดยมีข้อคำถามจำนวน 5 ข้อ ลักษณะเป็นข้อคำถามปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ หาความเที่ยงตรงของแบบสอบถามโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 คน ซึ่งพบว่าแบบสอบถามทั้งชุดมีค่าตั้งแต่ 0.67-1.00 และหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์ครอนบัลล์อัลฟา ซึ่งได้ค่าเท่ากับ 0.926

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อขอเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ประกอบกิจการโรงงานในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี

3.2 ผู้วิจัยทำการสืบค้นข้อมูลหมายเลขโทรศัพท์ อีเมล (E-mail) และไลน์ (Line) ของผู้ประกอบการเอกชนจากเว็บไซต์ของกระทรวงอุตสาหกรรม

3.3 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์จำนวน 258 ชุด โดยใช้โปรแกรม Google Form เป็นเครื่องมือในการสร้างแบบสอบถามออนไลน์ โดยส่ง QR Code หรือ Link ของแบบสอบถาม เข้าไปในอีเมลหรือไลน์ ของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

3.4 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมทั้งหมดจากกลุ่มตัวอย่าง ทำการตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ และทำการบันทึกข้อมูลลงในโปรแกรมสำเร็จรูป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่กำหนดแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลดังกล่าวในแบบสอบถามมาวิเคราะห์ผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจ โดยการแจกแจงความถี่และหาค่า ร้อยละ พร้อมจัดลำดับตามค่าความถี่ และการวิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจกฎหมายของผู้ประกอบกิจการโรงงานและปัจจัยที่ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจ โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) และเกณฑ์การแปลความหมายเพื่อจัดลำดับความคิดเห็น

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน สำหรับสถิติที่ใช้ คือการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยการวิเคราะห์ตัวแปรพยากรณ์ ซึ่งได้แก่ ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และปัจจัยด้านบรรษัทภิบาล

ผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 258 ราย ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 85.27 รองลงมาก็คือระดับสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 13.18 และระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 1.55 ส่วนประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ระหว่าง 10-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.96 รองลงมาก็คือ น้อยกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.31 และมากกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.73

1. ผลการวิเคราะห์ความรู้ ความเข้าใจกฎหมายของผู้ประกอบกิจการโรงงานเกี่ยวกับการตรวจสอบโรงงานหรือเครื่องจักรที่ใช้ผู้ตรวจสอบเอกชนตามกฎหมายโรงงาน ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี

ความรู้ ความเข้าใจกฎหมายของผู้ประกอบกิจการโรงงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.19$, $S.D.=0.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการและกลไกการพิจารณาอนุญาตการประกอบกิจการตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติ โรงงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 และพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 ($\bar{X}=3.69$, $S.D.=0.84$) รองลงมาคือ ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบเครื่องจักรของผู้ตรวจสอบเอกชนตามพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 และพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 ($\bar{X}=3.67$, $S.D.=0.86$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 และพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 ($\bar{X}=2.57$, $S.D.=0.88$)

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรู้ ความเข้าใจกฎหมายของผู้ประกอบกิจการโรงงานเกี่ยวกับการตรวจสอบโรงงานหรือเครื่องจักรที่ใช้ผู้ตรวจสอบเอกชนตามกฎหมายโรงงาน ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี

2.1 ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.58$, $S.D.=0.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุดคือ ผู้ประกอบการได้รับการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกฎหมายของผู้ประกอบกิจการโรงงานผ่านทางสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือของทางราชการ หนังสือพิมพ์ วารสาร โปสเตอร์ เป็นต้น ($\bar{X}=3.76$, $S.D.=0.84$) รองลงมาคือ ผู้ประกอบการได้รับการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกฎหมายของผู้ประกอบกิจการโรงงานผ่านทางวิทยุและโทรทัศน์ ($\bar{X}=3.69$, $S.D.=0.93$) และผู้ประกอบการได้รับการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกฎหมายของผู้ประกอบกิจการโรงงานผ่านทางโทรศัพท์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X}=3.69$, $S.D.=0.84$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้ประกอบการได้รับการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกฎหมายของผู้ประกอบกิจการโรงงานผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X}=3.32$, $S.D.=0.78$)

2.2 ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.45$, $S.D.=0.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุดคือ ผู้ประกอบการได้รับการปฏิบัติจากเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการประชุมหารือกับผู้ประกอบการอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=3.91$, $S.D.=0.93$) รองลงมาคือ ผู้ประกอบการได้รับการปฏิบัติจากเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบังคับทางด้านกฎหมายกับผู้ฝ่าฝืนอย่างเคร่งครัด ($\bar{X}=3.85$, $S.D.=0.99$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้ประกอบการได้รับการปฏิบัติจากเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการลงพื้นที่ในการตรวจสอบโรงงาน ($\bar{X}=3.01$, $S.D.=0.79$)

2.3 ปัจจัยด้านบรรษัทภิบาล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.06$, $S.D.=0.72$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุดคือ ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจด้านบรรษัทภิบาลในการประกอบกิจการ ($\bar{X}=3.37$, $S.D.=0.99$) รองลงมาคือ ผู้ประกอบการยึดหลักบรรษัทภิบาลในการประกอบกิจการ

($\bar{X}=3.07$, S.D.=0.76) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้ประกอบการมีกิจกรรมเพื่อตอบแทนสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ($\bar{X}=2.88$, S.D.=0.82)

2.4 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่า ตัวแปรพยากรณ์สามารถพยากรณ์ความรู้ ความเข้าใจ ภูมิหายของผู้ประกอบกิจการโรงงานเกี่ยวกับการตรวจสอบโรงงานหรือเครื่องจักรที่ใช้ผู้ตรวจสอบเอกชนตาม ภูมิหายโรงงานในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี โดยตัวแปรพยากรณ์ที่มีอำนาจพยากรณ์ที่ดีที่สุดคือ ปัจจัยด้านบรรษัทภิบาล (X_1) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์เท่ากับ 0.508 รองลงมาคือ ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ (X_2) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์เท่ากับ 0.315 และปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (X_3) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์เท่ากับ 0.141 โดยตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 3 ตัวแปรนี้ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความรู้ ความเข้าใจ ภูมิหายของผู้ประกอบกิจการโรงงานเกี่ยวกับการตรวจสอบโรงงานหรือเครื่องจักรที่ใช้ผู้ตรวจสอบเอกชนตาม ภูมิหายโรงงานในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี ได้ร้อยละ 71.4 หรือมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 71.4 และมีค่าความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์ที่ ± 0.336 โดยสามารถสร้างสมการพยากรณ์ความรู้ ความเข้าใจ ภูมิหายของผู้ประกอบกิจการโรงงานเกี่ยวกับการตรวจสอบ โรงงานหรือเครื่องจักรที่ใช้ผู้ตรวจสอบเอกชนตาม ภูมิหายโรงงานในพื้นที่จังหวัดอุดรธานีได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 0.020 + 0.508(X_1) + 0.315(X_2) + 0.141(X_3)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.585(X_1) + 0.346(X_2) + 0.132(X_3)$$

โดยมีรายละเอียดดังที่แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอนของสมการถดถอยพหุคูณที่ใช้พยากรณ์ความรู้ ความเข้าใจ ภูมิหายของผู้ประกอบกิจการโรงงานเกี่ยวกับการตรวจสอบโรงงานหรือเครื่องจักรที่ใช้ผู้ตรวจสอบเอกชนตาม ภูมิหายโรงงาน ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี

ตัวพยากรณ์	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	p-value
	b	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่	0.020	0.136	-	0.147	0.883
ปัจจัยด้านบรรษัทภิบาล (X_1)	0.508	0.037	0.585	13.725	0.000*
ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ (X_2)	0.315	0.040	0.346	7.920	0.000*
ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (X_3)	0.141	0.056	0.132	2.509	0.013*
R=0.845, R ² =0.714, Adjusted R ² =0.711, SE _{est} =0.336, F Change=6.293, p-value=0.013					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความรู้ ความเข้าใจกฎหมายของผู้ประกอบกิจการโรงงานเกี่ยวกับการตรวจสอบโรงงานหรือเครื่องจักรที่ใช้ผู้ตรวจสอบเอกชนตามกฎหมายโรงงาน ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี พบว่า มีประเด็นที่น่าสนใจและสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ความรู้ ความเข้าใจกฎหมายของผู้ประกอบกิจการโรงงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการและกลไกการพิจารณาอนุญาตการประกอบกิจการตามพระราชบัญญัติโรงงาน รองลงมาคือ ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบเครื่องจักรของผู้ตรวจสอบเอกชนตามพระราชบัญญัติโรงงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติโรงงาน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ประกอบส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยจะเห็นได้ว่าข้อที่ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจต่ำที่สุดคือ เกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติโรงงาน เนื่องจากกฎหมายยังกำหนดขอบข่ายอำนาจของเจ้าหน้าที่ยังไม่ชัดเจน และมีหน่วยงานที่เข้าตรวจสอบหลากหลายหน่วยงาน

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรู้ ความเข้าใจกฎหมายของผู้ประกอบกิจการโรงงานเกี่ยวกับการตรวจสอบโรงงานหรือเครื่องจักรที่ใช้ผู้ตรวจสอบเอกชนตามกฎหมายโรงงาน ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ผู้วิจัยทำการคิดสรรเข้ามามีผลในเชิงบวกต่อความรู้ ความเข้าใจกฎหมายของผู้ประกอบกิจการโรงงาน โดยตัวแปรพยากรณ์ที่มีอำนาจพยากรณ์ที่ดีที่สุดคือ ปัจจัยด้านบรรษัทภิบาล รองลงมาคือ ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ และปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ข้อค้นพบดังกล่าวสามารถอธิบายได้ว่า

ปัจจัยด้านบรรษัทภิบาลส่งผลอย่างยิ่งต่อความรู้ ความเข้าใจกฎหมายของผู้ประกอบกิจการโรงงาน ทั้งนี้เนื่องจากผู้ประกอบการเอกชนในปัจจุบันให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการบริษัทที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย และการปฏิบัติตามแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดี ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้ประกอบการจะต้องทำการศึกษาและทำความเข้าใจในหลักเกณฑ์และข้อกำหนดพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติ โรงงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 และพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 ปัจจัยด้านบรรษัทภิบาลจึงจัดเป็นแนวคิดสำคัญในการบริหารงานและการปกครองในปัจจุบันของทั้งภาครัฐและเอกชน เพราะโลกปัจจุบันได้หันไปให้ความสนใจกับเรื่องของโลกาภิวัตน์และธรรมาภิบาลหรือการบริหารจัดการที่ดีมากยิ่งขึ้น แทนการสนใจเรื่องผลกำไรตอบแทนระยะสั้น ซึ่งสิ่งนี้จะประเด็นสำคัญที่จะทำให้ผู้ประกอบการฯ ศึกษาและปฏิบัติตามพระราชบัญญัติโรงงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพงษ์ ญาณไพศาล (2565) ที่พบว่า ปัจจัยธรรมาภิบาลและบรรษัทภิบาลส่งผลโดยตรงกับทัศนคติของผู้ประกอบการในปัจจุบันที่จะต้องแสวงหาความรู้ ความเข้าใจทั้งในด้านการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงด้านกฎหมาย จริยธรรม จรรยาบรรณ ซึ่งเป็นการบริหารจัดการกิจการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ ดำเนินกิจการอย่างถูกต้องตามกฎหมาย คำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย รวมถึงการรักษา อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และ

คำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมรอบข้าง ดังนั้นการที่ผู้ประกอบการจะสามารถดำเนินกิจการตามหลักปรัชญาภิบาลและธรรมาภิบาลที่ดีได้นั้นจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้อง รวมถึงการมีจิตสำนึกที่ดีและส่งต่อจิตสำนึกดังกล่าวให้แก่บุคลากรในองค์กร

ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ ส่งผลต่อความรู้ ความเข้าใจกฎหมายของผู้ประกอบกิจการโรงงาน ทั้งนี้อาจเนื่องจากการประชาสัมพันธ์ เป็นการให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับกฎหมายให้แก่ผู้ประกอบการ ซึ่งในการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจในปัจจุบันมีหลากหลายช่องทางและยังมีการนำเอาเทคโนโลยีและสื่อสังคมออนไลน์เข้ามาช่วยในการประชาสัมพันธ์ให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องและรวดเร็ว การประชาสัมพันธ์จึงเป็นการที่หน่วยงานภาครัฐใช้ความพยายามในการโน้มน้าวใจประชาชนให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและตรงกัน การดำเนินงานประชาสัมพันธ์นั้น มีเป้าหมายที่สำคัญ คือ เพื่อชี้แจงให้ข้อมูลข่าวสารต่อผู้ประกอบการฯ และประชาชนเป้าหมาย เพื่อโน้มน้าวใจให้เกิดหรือเปลี่ยนแปลงทัศนคติ หรือพฤติกรรม และเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีซึ่งกันและกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับประชาชน สอดคล้องกับงานวิจัยของบุปผาวัลย์ ศิริสวัสดิ์ (2560) ที่พบว่า การประชาสัมพันธ์เป็นการให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับกฎหมายของการตรวจสอบโรงงานหรือเครื่องจักรที่ใช้ผู้ตรวจสอบเอกชน ซึ่งในการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจในปัจจุบันมีหลากหลายช่องทางและยังมีการนำเอาเทคโนโลยีและสื่อสังคมออนไลน์เข้ามาช่วยในการประชาสัมพันธ์ให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องและรวดเร็ว

ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งผลต่อความรู้ ความเข้าใจกฎหมายของผู้ประกอบกิจการโรงงาน ทั้งนี้อาจเนื่องจาก เนื่องจากการประกอบกิจการโรงงานมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชน ตั้งแต่ระดับบุคคล ครัวเรือน ชุมชน ตลอดจนกิจการขนาดเล็ก ขนาดใหญ่ อันได้แก่ หาบเร่ แผงลอย สถานที่จำหน่ายอาหาร สถานที่สะสมอาหาร ตลาด กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ รวมทั้งการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ โดยพระราชบัญญัติฉบับใหม่นี้ ได้กำหนดโครงสร้าง หน้าที่และอำนาจขององค์กร ส่วนราชการต่าง ๆ และบุคคล ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ให้มีลักษณะที่ประสานสอดคล้องกัน ซึ่งได้กระจายอำนาจในการควบคุมดูแล ให้เป็นไปตามกฎหมายลงสู่หน่วยงานในระดับท้องถิ่น และกำหนดให้หน่วยงานส่วนกลางเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์ มาตรฐาน และวิธีปฏิบัติโดยการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขประกอบด้วยขั้นตอน การออกข้อบัญญัติท้องถิ่นใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้ง การออกคำสั่งทางปกครอง และการเปรียบเทียบคดี ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบโรงงานหรือเครื่องจักรที่ใช้ผู้ตรวจสอบเอกชนตามกฎหมายโรงงาน มีหลายหน่วยงานด้วยกัน เช่น กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น เป็นต้น โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเหล่านี้ทำหน้าที่บริหารจัดการ อนุญาต ยกเลิก ตรวจสอบ ควบคุมและดูแลให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายและผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ดังนั้นการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่หน่วยงานเหล่านี้จึงมีผลโดยตรงต่อความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบกิจการโรงงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุขุม กุลชาติ และวิมลสิริ แสงกรด (2566) ที่พบว่า การปฏิบัติงานของ

เจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งผลต่อความรู้ ความเข้าใจในกฎหมายของผู้ประกอบการและประชาชนทั่วไป ซึ่งเจ้าหน้าที่จะต้องออกปฏิบัติงานภาคสนามและให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ผู้ประกอบการ

จากผลการวิจัยความรู้ ความเข้าใจกฎหมายของผู้ประกอบกิจการโรงงานเกี่ยวกับการตรวจสอบโรงงานหรือเครื่องจักรที่ใช้ผู้ตรวจสอบเอกชนตามกฎหมายโรงงาน ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง จากผลการวิจัยปัจจัยด้านบรรษัทภิบาล ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ และปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความรู้ ความเข้าใจกฎหมายของผู้ประกอบกิจการโรงงานเกี่ยวกับการตรวจสอบโรงงานหรือเครื่องจักรที่ใช้ผู้ตรวจสอบเอกชนตามกฎหมายโรงงาน ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี กล่าวคือ หากต้องการสร้างความรู้ ความเข้าใจกฎหมายของผู้ประกอบกิจการโรงงานให้เพิ่มสูงมากยิ่งขึ้น จะต้องคำนึงถึงปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัยเป็นสำคัญ คือ ปัจจัยด้านบรรษัทภิบาล หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดโครงการในการปลูกฝังค่านิยม และหลักบรรษัทภิบาลที่ดีให้แก่ผู้ประกอบการ รวมถึงเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐควรประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ในหลักคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติงาน ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการพัฒนาปรับปรุงเว็บไซต์หลักของหน่วยงานให้มีความเป็นปัจจุบันและสะดวกต่อการเข้าถึงข้อมูลของผู้ประกอบการมากยิ่งขึ้น และปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการจัดสรรกำลังพลที่จะปฏิบัติงานให้เหมาะสมต่อจำนวนสถานประกอบการ เพื่อจะได้ดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้วทั่วถึง

สรุป

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรู้ ความเข้าใจกฎหมายของผู้ประกอบกิจการโรงงานเกี่ยวกับการตรวจสอบโรงงานหรือเครื่องจักรที่ใช้ผู้ตรวจสอบเอกชนเก็บข้อมูลจากตัวอย่างจำนวน 258 ราย ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี (85.27%) รองลงมาคือระดับสูงกว่าปริญญาตรี (13.18%) และระดับต่ำกว่าปริญญาตรี (1.55%) ส่วนประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ระหว่าง 10-20 ปี (44.96%) รองลงมาคือ น้อยกว่า 10 ปี (40.31%) และมากกว่า 20 ปี (14.73%) พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายโรงงาน ผู้ประกอบกิจการโรงงานมีความรู้ความเข้าใจกฎหมายในระดับปานกลาง (เฉลี่ย = 3.19, S.D. = 0.62) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความรู้ความเข้าใจในกระบวนการและกลไกการพิจารณาอนุญาตการประกอบกิจการตามพระราชบัญญัติโรงงาน (เฉลี่ย = 3.69, S.D. = 0.84) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบเครื่องจักรของผู้ตรวจสอบเอกชน (เฉลี่ย = 3.67, S.D. = 0.86) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ (เฉลี่ย = 2.57, S.D. = 0.88) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจ ด้านการประชาสัมพันธ์ ปัจจัยการประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก (เฉลี่ย = 3.58, S.D. = 0.69) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การได้รับข้อมูลผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ (เฉลี่ย = 3.76, S.D. = 0.84) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ การได้รับข้อมูลผ่านวิทยุและโทรทัศน์ (เฉลี่ย = 3.69, S.D. = 0.93) และผ่านโทรศัพท์ (เฉลี่ย = 3.69, S.D. = 0.84) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การได้รับข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (เฉลี่ย = 3.32, S.D. = 0.78) ด้านเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องปัจจัยนี้อยู่ในระดับปานกลาง (เฉลี่ย = 3.45, S.D. = 0.59) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การได้รับการปฏิบัติจากเจ้าหน้าที่ในการประชุมหารือ (เฉลี่ย =

3.91, S.D. = 0.93) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ การบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด (เฉลี่ย = 3.85, S.D. = 0.99) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การลงพื้นที่ตรวจสอบโรงงาน (เฉลี่ย = 3.01, S.D. = 0.79) ด้านบรรษัทภิบาล ปัจจัยนี้อยู่ในระดับปานกลาง (เฉลี่ย = 3.06, S.D. = 0.72) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความรู้ความเข้าใจด้าน บรรษัทภิบาลในการประกอบกิจการ (เฉลี่ย = 3.37, S.D. = 0.99) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ การยึดหลัก บรรษัทภิบาลในการประกอบกิจการ (เฉลี่ย = 3.07, S.D. = 0.76) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การมีกิจกรรมเพื่อ ตอบแทนสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (เฉลี่ย = 2.88, S.D. = 0.82) 2.4 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ การวิเคราะห์พบว่าปัจจัยด้านบรรษัทภิบาล (X1) มีอำนาจพยากรณ์ที่ดีที่สุด (ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย = 0.508) รองลงมาคือปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ (X2) (ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย = 0.315) และปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (X3) (ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย = 0.141) ปัจจัยทั้งสามสามารถร่วมกันอธิบายความ แปรปรวนของความรู้ ความเข้าใจกฎหมายได้ร้อยละ 71.4 (ค่าความคลาดเคลื่อน ± 0.336) สมการพยากรณ์ พบว่า

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ: "Y"}^{\wedge} = 0.020 + 0.508(X1) + 0.315(X2) + 0.141(X3)$$

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน: "Z"}^{\wedge} = 0.585(X1) + 0.346(X2) + 0.132(X3)$$

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความรู้ ความเข้าใจกฎหมายของผู้ประกอบกิจการโรงงานเกี่ยวกับการ ตรวจสอบโรงงานหรือเครื่องจักรที่ใช้ผู้ตรวจสอบเอกชนตามกฎหมายโรงงาน ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี ควรนำ ผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด องค์การบริหาร ส่วนท้องถิ่น เป็นต้น ซึ่งจะสามารถนำไปพัฒนาแผนและกระบวนการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ประกอบกิจการ โรงงานเกี่ยวกับการตรวจสอบโรงงานหรือเครื่องจักรที่ใช้ผู้ตรวจสอบเอกชนตามกฎหมายโรงงาน และพัฒนาการ วิจัยในครั้งต่อไปดังนี้

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยความรู้ ความเข้าใจกฎหมายของผู้ประกอบกิจการโรงงานเกี่ยวกับการตรวจสอบ โรงงานหรือเครื่องจักรที่ใช้ผู้ตรวจสอบเอกชนตามกฎหมายโรงงาน ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง และมีประเด็นที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความรู้ ความเข้าใจผู้ประกอบเพิ่มเติมคือ ความรู้ความเข้าใจในที่มาของการควบคุมการประกอบกิจการโรงงาน ขอบเขตของโรงงานที่มีการเปลี่ยนแปลง การปรับปรุงหลักเกณฑ์การขยายและการโอนโรงงาน อัตราค่าธรรมเนียมที่มีการเปลี่ยนแปลง ความเข้าใจ เกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ และบทกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนพระราชบัญญัติโรงงาน
2. จากผลการวิจัยปัจจัยด้านบรรษัทภิบาล ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ และปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความรู้ ความเข้าใจกฎหมายของผู้ประกอบกิจการโรงงานเกี่ยวกับการ ตรวจสอบโรงงานหรือเครื่องจักรที่ใช้ผู้ตรวจสอบเอกชนตามกฎหมายโรงงาน ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี กล่าวคือ

หากต้องการสร้างความรู้ ความเข้าใจกฎหมายของผู้ประกอบกิจการโรงงานให้เพิ่มสูงมากยิ่งขึ้น จะต้องคำนึงถึงปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัยเป็นสำคัญ จึงควรมีแนวทางในการพัฒนาดังนี้

2.1 ปัจจัยด้านบรรษัทภิบาล หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดโครงการในการปลูกฝังค่านิยม และหลักบรรษัทภิบาลที่ดีให้แก่ผู้ประกอบการ รวมถึงเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐควรประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ในหลักคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นแบบอย่างให้แก่ผู้ประกอบการ

2.2 ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการพัฒนาปรับปรุงเว็บไซต์หลักของหน่วยงานให้มีความเป็นปัจจุบันและสะดวกต่อการเข้าถึงข้อมูลของผู้ประกอบการมากยิ่งขึ้น รวมถึงการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการประชาสัมพันธ์ให้ทันสมัยมากยิ่งขึ้น โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัล สื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการติดต่อประสานงานให้มากยิ่งขึ้น เช่น ไลน์ (Line), เฟซบุ๊ก (Facebook), เมสเซนเจอร์ (Messenger), วอตส์แอปป์ (WhatsApp) เป็นต้น

2.3 ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการจัดสรรกำลังพลที่จะปฏิบัติงานให้เหมาะสมต่อจำนวนสถานประกอบการ เพื่อให้การดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างไม่ได้แสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรใช้การวิจัยเชิงคุณภาพร่วมด้วยเพื่อให้ได้รายละเอียดมากขึ้น เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม เป็นต้น

2. การวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างเพียงพื้นที่เดียวคือ ผู้ประกอบกิจการโรงงาน ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรขยายพื้นที่ในการวิจัยให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น เพื่อจะได้หาข้อสรุปและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ประกอบกิจการโรงงานในแต่ละพื้นที่ และทำให้เป็นภาพรวมมากที่สุด

3. บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งในงานวิจัยของ วิฑิตารีย์ การุณรักษ์ (2566) หากผู้อ่านท่านใดสนใจข้อมูลอย่างละเอียดสามารถศึกษาเพิ่มเติมจากงานวิจัยดังกล่าวได้

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์และบุคลากรของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำและช่วยเหลือในการจัดทำงานวิจัยนี้ รวมทั้งผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่สละเวลาอันมีค่ามาตอบแบบสอบถามอันเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยนี้ ทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

กรมโรงงานอุตสาหกรรม. (2562). พระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562. เข้าถึงได้จาก <https://www.diw.go.th/webdiw/wpcontent/uploads/2023/01/17087276-3.pdf>

กรมโรงงานอุตสาหกรรม. (2566). สถิติโรงงานอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ: กรมโรงงานอุตสาหกรรม.

- ฐิตารีย์ การุณรักษ์. (2566). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความรู้ ความเข้าใจกฎหมายของผู้ประกอบกิจการโรงงาน เกี่ยวกับการตรวจสอบโรงงานหรือเครื่องจักรที่ใช้ผู้ตรวจสอบเอกชน (การค้นคว้าอิสระปริญญา วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ทิพวัลย์ ตันติวิวัฒน์. (2564). ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับผู้ตรวจสอบเอกชนตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นิชาวดี ตานีเหิง, วิทยาธร ท่อแก้ว, ชีรภัทร์ เสรีรังสรรค์ และโกวิท พวงงาม. (2562). การพัฒนาสมรรถนะการ สื่อสารของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. *Al-HIKMAH Journal*, 9(17), 105-114.
- บุปผาวัลย์ ศิริสวัสดิ์. (2560). การประชาสัมพันธ์เพื่อการมีส่วนร่วมของสื่อมวลชนในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ การสื่อสารเพื่อการต่อต้านการทุจริต (พ.ศ. 2560–2564) (การค้นคว้าอิสระปริญญา วารสารศาสตร มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดอุดรธานี. (2566). รายงานการสำรวจโรงงานอุตสาหกรรม. อุดรธานี: กลุ่มโรงงาน อุตสาหกรรม.
- สุขุม กุลชาติ และวิมลสิริ แสงกรด. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการนำนโยบายจัดระเบียบ สังคม ไปปฏิบัติกับสถานบันเทิง ภายในเขตพื้นที่เทศบาลนครขอนแก่น. *Al-HIKMAH Journal*, 26(13), 1-15.
- สุภาพงษ์ ญาณไพศาล. (2565). ความเป็นหุ้นส่วนระหว่างภาครัฐกับเอกชนในการบริหารอาชีวศึกษาในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต) มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Weiers, R.M. (2005). *Introduction to Business Statistics*. International Student Edition, Fifth Edition. Pennsylvania: Duxbury Press.